

Stanowisko Strony Samorządowej Komisji Wspólnej Rządu i ST
w sprawie projektu założeń
zmian w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

1. Do zadań Komisji Wspólnej Rządu i ST, która „stanowi forum wypracowywania wspólnego stanowiska Rządu i samorządu terytorialnego” (art.2 ust.1), należy m.in. „wypracowywanie wspólnego stanowiska Rządu i samorządu terytorialnego w zakresie ustalania priorytetów gospodarczych i społecznych w sprawach dotyczących gospodarki komunalnej” (art.3 pkt 1a ustawy...).

2. Wspólne stanowisko Rządu i samorządu terytorialnego w kwestii założeń zmian w przepisach dot. gospodarki odpadami komunalnymi zostało przyjęte w marcu 2009 r. Wśród przyjętych założeń znajdowało się także **postanowienie o komunalnej własności odpadów**.

3. Na lipcowym (2009) posiedzeniu Rady Ministrów - wg komunikatu KPRM - sprzeciw Ministra Gospodarki spowodował odrzucenie założeń i skierowanie ich do ponownego opracowania.

4. Według naszej wiedzy powodem sprzeciwu był nacisk części przedsiębiorstw zajmujących się odbiorem śmieci od mieszkańców. Zarzucały one przedstawicielom gmin chęć zmonopolizowania sektora i podejmowania innych działań, sprzecznych z zasadami wolnej konkurencji. Oświadczamy, że gminy nie miały i nie mają zamiaru przejmować żadnej działalności, która jest dziś prowadzona przez podmioty gospodarcze.

5. Założenia mają przygotować regulację prawną, która doprowadzi do znaczącej i szybkiej poprawy wskaźników zagospodarowania odpadów komunalnych, które są bardzo złe i staną się wkrótce podstawą naliczania Polsce przez Komisję Europejską dotkliwych kar finansowych. **Dzisiejszy stan jest wynikiem fatalnych regulacji prawnych.**

6. Proponowane nowe regulacje mają **nałożyć na gminy zasadniczą część odpowiedzialności** za szybką zmianę tej sytuacji. Przewidują m.in.:

- a) **wysokie kary dla gmin**, które nie uzyskają oczekiwanych wskaźników;
- b) **bardzo słabe (administracyjne) instrumenty kontrolne** wobec podmiotów realizujących nasze zadania własne.

Odrzucamy takie rozwiązania. Uważamy, że gminy muszą uzyskać **skuteczne instrumenty**, umożliwiające wywiązanie się z nakładanych zadań, w tym przede wszystkim w zakresie kierowania strumienia odpadów do poszczególnych instalacji ich przerobu i odzysku. Jedynym sposobem zapewniającym **realny wpływ** na gospodarkę odpadami jest **własność odpadów przejmowanych od mieszkańców**. Takie rozwiązanie jest:

- **zgodne z zasadą odpowiedzialności gmin za zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców;**
- **szanujące zasadę wolnej konkurencji** (tryb przetargowy zlecania zadań);
- **umożliwiające realną kontrolę** podmiotów działających na rynku (umowy cywilno-prawne z podmiotami wyłoniionymi w trybie zamówień publicznych);
- **zgodne z zasadami przyjętymi w większości państw członkowskich UE.**

7. Podkreślamy, że u podstaw naszego postulatu nie leży w najmniejszym stopniu przejmowanie działań, które są i nadal powinny być prowadzone przez spełniające wymogi prawa podmioty gospodarcze. Zarzuty dotyczące rzekomego zagrożenia swobody działalności gospodarczej są bezpodstawne.

Warszawa, 15 lutego 2010 roku

Dodatkowa informacja Biura ZMP:

Stanowisko było reakcją na poprzedni projekt założeń. Ostateczna wersja ustawy jest – co do zasad – **zgodna z naszym stanowiskiem**. Zgłosiliśmy szereg uwag szczegółowych, które obiecano nam uwzględnić w pracach podkomisji. Wiadomo, że kluczowe dla projektu są dwa założenia:

- komunalna (gminna) własność odpadów,
- komunalny (regionalny, z uwzględnieniem sytuacji lokalnej) program zagospodarowania odpadów.

Argumenty za własnością są zawarte w stanowisku z 15 lutego ub.r.

Co do regionalnego programu zagospodarowania trzeba dopilnować, by z zapisów ustawy jasno wynikał obowiązek uwzględnienia przez marszałka – zwłaszcza na początku – stanu gospodarki odpadami, jaki ukształtował się dotąd (lokalne umowy, spółki, związki, inwestycje publiczno-prywatne, projekty „unijne” itp.). Nie może się zdarzyć, że marszałek ignoruje niedawno powstałą inwestycję z jej planem biznesowym i programem działania (np. nie uwzględnia jej w programie albo uwzględnia w harmonogramie, który rujnuje zamiary właściciela/inwestora).

Wiadomo, że inne uwagi środowiska samorządowego są „szczegółowe”, zatem **kluczowe jest dopilnowanie tych zasad kardynalnych**, a sprawy szczegółowe nie powinny stać się powodem opóźnienia prac nad ustawą.